

Общински вестник - Пещера

Родопска Искра

ISSN 1311 - 2007

ИЗЛИЗА

ОТ 1975 Г.

БР. 3 /987/ ГОДИНА XXXXIV

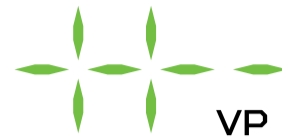
27 март 2020 г.

Разпространява се безплатно.

КАЧЕСТВО, ЕФЕКТИВНОСТ,
БЕЗОПАСНОСТ

www.biovet.com

VP BRANDS
INTERNATIONAL

гр. Пещера - тел.: 0350 6 23 43; факс: 0350 6 20 24

гр. Пловдив - тел.: 032 606 916; факс: 032 606 910

гр. София - тел.: 02 807 20 11; факс: 02 807 20 30

Пещера отбеляза Националния празник Трети март

С тържествено честване, организирано от Община Пещера, бе отбелязан Трети март - Националният празник на Република България. Пред паметниците на кап. Сафонов и братя Горови венци и

националния флаг участваха и председателят на Общински съвет - Пещера д-р

Николай Пенев, Стефан Балабанов - заместник-министър на МВР, заместник-кметовете Гълъбина Карамитрева, Елена Рядкова и инж. Николай Атанасов. Отбелязването на 142-рата годишнина от Освобождението на България продължи с изпълнения на гайдарски състав, детска певческа група при ЦПЛР - ОДК, БГ Дует и народната певица Ива Давидова.

Елена Рядкова е новият зам.-кмет по „Култура, образование, туризъм и младежки дейности“

Елена Спасова Рядкова е новият зам.-кмет на община Пещера. Неин пряк ресор са образованието, културата, социалните и младежки дейности. Родена е в с. Радилово. Рядкова

е завършила българска филология и етнология през 1997 година в ПУ „Паисий Хилендарски“ със степен „магистър“, специалност „Българска филология“ и втора специалност „Етнология“. Работи по специалността си като преподавател и като заместник-директор в ОУ „Любен Каравелов“ - Пещера. В мандата 2011-2015 г. е кмет на с. Радилово. Елена е семейна, с двама сина.

Тя иницира и успешно участва в благотворителни кампании за набиране на средства и вещи от първа необходимост за крайно нуждаещи се деца. Елена Рядкова започна дейността си в Общината, считано от 2 март. Това обяви кметът Йордан Младенов след като Общински съвет - Пещера гласува промени в структурата на пещерската Община.

Апостол Мадин се закле като общински съветник

На шестото заседание за мандата на Общински съвет - Пещера, което се

проведе на 27 февруари, стана ясно, че с Решение №183-МИ/14.02.2020 г. на Общинска избирателна комисия Пещера се прекратяват пълномощията на Гълъбина Георгиева Карамитрева като общински съветник. Причина за това е, че Карамитрева зае заместник-кметско място в Общинска администрация. Председателят

на местния парламент д-р Николай Пенев обяви решението на Комисията, че в състава на съветниците от града влиза следващият в листата на БСП за България - Апостол Ангелов Мадин. Съгласно законската уредба, Апостол Мадин положи подписа си и даде тържествена клетва, след което зае мястото си като общински съветник.

Стартира реализирането на Национална програма „Предоставяне на грижи в домашна среда“

С решение на Министерски съвет е одобрен Националният план за действие по заетостта за 2020 г., с който се въвежда Национална програма „Предоставяне на грижи в домашна среда“, събщават от местната администрация. Програмата е утвърдена от министъра на труда и социалната политика. Основната ѝ цел е осигуряване заетост на безработни лица в дейности, свързани с предоставяне на персонална грижа в домашна среда на хора с от 80 до 89,99 на сто степен на трайно намалена работоспособност или вид и степен на увреждане с определена чужда помощ, и хора над 65-годишна възраст в невъзможност за самообслужване, които не са освидетелствани по съответния ред от органите на медицинската експертиза в Р България. В програмата могат да участват безработни лица, регистрирани в дирекция „Бюро по труда“. Ползватели на услугата по предоставянето на грижи в домашна среда могат да бъдат хора с от 80 до 89,99 на сто

степен на трайно намалена работоспособност или вид и степен на увреждане с определена чужда помощ; на възраст над 65 г. в невъзможност за самообслужване, които не са освидетелствани по съответния ред от органите на медицинската експертиза в Р България.

Лицата по т. 2 могат да бъдат включени в Програмата, ако отговарят и на следните условия:

- месечният доход на член от семейството за предходния месец, преди месеца на подаване на заявлението-декларация, е равен или по-нисък от 5-кратния размер на гарантирания минимален доход (ГМД), определен с Постановление на Министерския съвет;

- да не са регистрирани като еднолични търговци и да не са собственици на капитала на търговско дружество;

- да нямат сключен договор за предоставяне на собственост срещу задължение за издръжка и/или гледане (това изискване не се прилага в случаите, когато поелите задължения

за издръжка и/или гледане са учащи се, безработни, в нетрудоспособна възраст или хора с увреждания);

- да не са прехвърляли чрез договор за дарение през последната една година собствеността върху жилищен, вилен, селскостопански или горски имот и/или идеални части от тях;

- да не са прехвърляли жилищен, вилен, селскостопански или горски имот и/или идеални части от тях срещу заплащане през последната една година, като общата стойност на сделките не надвишава 60-кратния размер на ГМД;

- да не са включени в механизма лична помощ;

- да не ползват целодневно дейности, свързани с осигуряването на грижа в домашна среда на друго основание и/или финансирани по други финансови механизми, програми и проекти.

Видове дейности по предоставяне на грижи в домашна среда:

- доставяне и/или приготвяне на храна, помощ при хранене;

- пазаруване - снабдяване на нуждаещите се с ежедневни необходимите продукти и лекарства;

- помощ за поддържане на лична хигиена - подпомагане при събличане/обличане, къпане, ресане, поставяне в инвалидна колелечка, други грижи, необходими за личната хигиена на лицето;

- поддържане на хигиената в жилищните помещения, обитавани от лицето;

- други грижи в домашна среда, съобразно индивидуалните потребности на лицето (палене на печка, цепене и внасяне на дърва, почистване на сняг и други).

Национална програма „Предоставяне на грижи в домашна среда“ е със срок на действие до 31.12.2020 г.

Процедура за включване в Програмата

- * Кандидатстване за включване в Програмата
- Кандидат-потребителите, желаещи да се включат в Програмата (или те-

хен законен представител), подават в Общинската администрация по настоящ адрес заявление-декларация за включване.

- Общинската администрация предоставя по служебен път на дирекция „Социално подпомагане“ копия от подадените заявления и приложенияте документи от кандидат-потребителите за извършване на проверка за наличието на условия за включване в Програмата.

- В 10-дневен срок от получаване на информацията, дирекция „Социално подпомагане“ извършва проверка и връща на Общината попълнена информация за всеки кандидат-потребител.

- * Общинската администрация извършва индивидуална оценка на потребността от персонални грижи в домашна среда на кандидат-потребителите, които отговарят на условията за включване в Програмата. На база на оценката се определя броят часове на персонална

грижа в дома за всеки кандидат-потребител, който отговаря на условията за включване в Програмата. Броят на определените за един потребител часове не може да надхвърля 4 ч. дневно.

- * Сключване на договори по Програмата

- Агенцията по заетостта чрез дирекция „Бюро по труда“ насочва подходящи безработни лица и след одобрението им от работодателя и обгрижваното лице, сключва договор с работодателя за изплащане на средства от държавния бюджет за всяко безработно лице, наето по реда на Програмата за работа по трудов договор на пълно или непълно работно време.

- Работодателят сключва трудов договор с лицето, одобрено за включване в Програмата за пълно или непълно работно време, в съответствие с определен брой лица, на които ще предоставя подкрепа в домашна среда.

Младенов: Нека сами осъзнаем, че ключът към ограничаването на заболяемостта е в самите нас

Уважаеми жители на община Пещера,

Благодаря на вас и на институциите в града за проявеното разбиране във връзка с предприетите мерки за предотвратяване разпространението на COVID-19. Призовавам ви и моля за стриктно спазване на ограниченията. Нека продължим да бъдем стриктни и с действията си на съвестни граждани да помогнем за ограничаване на коварното заболяване. Бъдете бдителни, избягвайте масовите събирания на хора, спазвайте указанията за лична хигиена. Предприемайте пътувания в страната и чужбина само при належащи нужди. Избягвайте контакти с хора от градове, в които има констатирани случаи на коронави-

рус. На „горещия“ телефон 0350/6-22-16 денонощно ще се приемат сигнали на граждани с въпроси, свързани с епидемиологичната обстановка на територията на града и селата Радилово и К. Димитриево. На този телефон се приемат обаждания на желаещи да бъдат включени в доброволчески щаб за оказване помощ на хората от третата възраст. Този екип на доброволни начала ще купува храна, лекарства или други консумативи по поръчка и желание от страна на възрастните. Въвеждам облекчен режим за услугата „Домашен социален патронаж“, изразяващ се в подаване на заявление и сключване на договор за самотно живеещи съграждани. Самотно живеещите възрастни хора над 65-годишна възраст, желаещи да ползват услугата, да подадат заявления в местната администрация. В понеделник съм насрещил среща между мен, управителя на МБАЛ в Пещера и общопрактикуващите лекари за постигане на по-голяма координация и предприемане на допълнителни мерки в ситуацията, в която се намираме. Постигнал съм договорка с директорите на „Биовет“ АД и VP Brands, които ще предоставят дезинфектанти за обработка на учреждения, паркове и обществени места. Искам да ви уверя, че общинското ръководство е създадо стройна система за работа с органите на реда, пожарната, водоснабдителното дружество, общинските предприятия и здравеопазването. Вече работи назначена от мен комисия за координиране и взаимодействие между посочените институции. В края на това обръщение към вас искам да напомня да мислим трезво, да не се поддаваме на психози и паника. Нека сами осъзнаем, че ключът към ограничаването на заболяемостта е в самите нас. Вярвам, че всички вие сте разумни и отговорни и заедно ще преодолеем разпространението на коварния вирус.

На „горещия“ телефон 0350/6-22-16 денонощно ще се приемат сигнали на граждани с въпроси, свързани с епидемиологичната обстановка на територията на града и селата Радилово и К. Димитриево. На този телефон се приемат и обаждания на желаещи да бъдат включени в доброволчески щаб за оказване помощ на хората от третата възраст. Този екип на доброволни начала ще купува храна, лекарства или други консумативи по поръчка и желание от страна на възрастните.

Пещерец намери портфейл с пари и документи на софиянец и го предаде в полицията

Историята с щастлив край се е случила на 9 март в РУ - Пещера. Тогава Георги Халачев предал на органите на реда мъжки портфейл. Пещерецът разказал, че е открил чуждата вещ на бензиностанция в София. След като отворил портфейла, видял, че вътре има банкноти с номинална стойност от 100 лева, лична карта, дебитни карти, фишове от спортен тотализатор и други документи. Полицаите установили връзка с Борислав Минчев

от София и го призовали, за да получи изгубения си портфейл. „Радавам се, че има такъв честен българин. Надявам се мъжете да останат добри приятели“, коментира гл. инсп. Елена Абаджиева - шеф на полицията

в Пещера, която връчи грамота в знак на признателност за доблестта на нашия съгражданин.

„Биовет“ проведе обещания Ден на отворени врати

Десет заинтересовани граждани дойдоха на място в компанията да отговорят на въпросите си за съществуващата инсталация и планираното депо за отпадъци.

Изпълнителният директор Ангел Желязков посрещна посетителите и веднага пое към инсталацията за изгаряне на отпадъци. Заедно с Йордан Йорданов, ръководител когенерационна централа и инсинератор, минаха по пътя на оползотворяване на отпадъка. С първите стъпки гостите вдигнаха глава към комина и попитаха какво виждат. „Виждате само пара, защото сега гори биомаса от производството ни, а тя е много влажна. Освен това, парата се вижда, защото навън е студено. Когато

навън е студено, виждате и парата от дъха си“, обясни Желязков.

Посетителите се запознаха с шест ключови места по веригата на процеса на изгаряне на отпадък: първо видяха помещението с отпадъците за горене (т. нар. RDF - малките парчета отпадък от хартия, найлон и дърво, които не могат да бъдат рециклирани). Следващият етап беше силозът за биомаса - остатъчният продукт от ферментация-

та. Интересен на посетителите бе самият котел - те успяха да надникнат през илюминаторите и да видят горивния процес. Провериха сами помещението с установката за непрекъснат мониторинг, а преди да излязат от инсталацията, прекараха време в операционната - станцията, откъдето се управляват процесите, свързани с горенето и мониторинга на въздуха. На излизане видяха пречиствателните съоръжения (мултициклон и ръкавен филтър) и продуктите от тях. Разбира се, накрая заровиха ръце в „опасния отпадък“ от изгарянето.

„Биовет“ се ангажира да организира още подобни посещения, като следващото ще бъде в съботен ден.

ТД „Купена“ развя знаме на връх Трем в Сува планина

ТД „Купена“ - Пещера за пети пореден път се включи в зимното изкачване на връх Трем (1810 м н.в.) и Соколов камен в Сува планина, Сърбия. Там, с многобройните си приятели, развяха родния трибагеник, съчетал в себе си бялото и червеното на мартеницата, с благослов за здраве и късмет на всички - туристи и почитатели на природата.

Сува планина е внушителен планински масив в югоизточната част на Сърбия (дълга е 45 км и широчина 15 км). Тя започва на изток от Ниш и завършва югозападно от Бабушница в Лужничката долина,

където тече река Лужница. Със своите върхове и гористи склонове, Сува планина доминира ландшафта на този дял на Сърбия. Северната ѝ страна се отличава със стръмни и отвесни варовикови стени и улеи, по които се спускат стръмни сипеи. Двата най-лични върха на Сува планина са

Трем и Соколов камен, разделени от седловината Девоички гроб. Заради внушителните стени и варовикови хребети, които предлагат чудесни обзорни гледки, тя е истинско предизвикателство за планинарите, които я наричат „Алпите в Южна Сърбия“.

Симеон Ботев

Откриха Клуб на учителя към СБУ

Кметът на община Пещера Йордан Младенов и Елена Рядкова - зам.-кмет, откриха Клуб на учителя към Синдиката на българските учители - КНСБ.

Помещението е общинско и е предоставено за ползване от ръководството на местната администрация. Председател на организацията в града е Иванка Павлова. 13 са синдикалните организации на територията на общината, като в тях членуват 285 човека. Защита на социални и трудовоправни отношения, реализиране на добри практики и инициативи са част от ангажиментите,

които поема ръководството в Пещера. Представители от местната структура на синдиката на 13 юни ще вземат участие в официалните празненства на Рожен по повод 30-годишната история на СБУ. Младенов пожела на ръководството много успехи, просперитет, осъществяване на добри идеи и заслужено признание от страна на обществото.

НАВЪРШВАТ СЕ 34 ГОДИНИ ОТ СМЪРТТА НА ОТКРИВАТЕЛЯ НА НИВАЛИНА

На 19 април 1986 година в София почива проф. д-р Димитър Пасков. Неговото име се свързва с 20 изобретения и оригинални лекарствени форми. Той е носител на Международната награда за наука „Еньо“ през 1961 година.

ЗА ПРОФЕСОР ПАСКОВ С УВАЖЕНИЕ И БЛАГОДАРНОСТ

Началото на моята професионална кариера като току-що завършила химия органичен профил в Софийския университет е свързано с Катедрата по фармакология на Медицинска академия. Името на нейния ръководител професор Пасков, когато постъпих там през 1967 година, вече бе известно с внедрения в медицинската практика нивалин, който стана и едно от българските лекарства, получили признание извън страната. Но името на проф. Пасков ми беше познато още и от моето детство в Пещера. Майка ми говореше за него като многообещаващ практикуващ лекар в града, спасил живота ѝ в много критичен за нея момент. За хората от нейното поколение, както и за техните потомци, е останал и до днес трайният спомен за д-р Пасков като ценен и уважаван специалист, който наред с по-старите лекари по това време - д-р Цикалов, д-р Паликаров, д-р Минков, д-р Динков, са допринесли много за здравеопазването в града.

В Катедрата по фармакология започнах работа в новосъздадената по идея на проф. Пасков синтетична лаборатория с ръководител ст. н.с. Атанас Йовчев. Макар че основната дейност на Катедрата беше преподаване на фармакология и водене на упражнения за студентите от медицинския, стоматологичния и фармацевтичния факултет, както и следдипломно обучение на специализанти, в колаборация с „Фармахим“ беше създадена тази синтетична лаборатория, която представляваше малък модел на изследователските институти на сегашните големи фармацевтични корпорации.

Задачите ѝ бяха насочени в две направления - синтез на нови активни съединения с действие върху сърдечносъдовата система и нови съединения с активност върху нервната система. Фармакологичната активност на новосинтезираните съединения в лабораторията се изследваше от работещите по това време в Катедрата фармаколози и аспиранти на проф. Пасков: д-р Крушков, д-р Мицов, д-р Влахов, д-р Тодоров, д-р Спасов. Резултатите от тези изследвания са защитени с редица авторски свидетелства и са публикувани в български и международни списания. Резултат от тях са и два препарата - аминтон, с приложение при хипотония, и пимадин, със силно антикурарно действие, който се използва в анестезиологията.

Под ръководството на проф. Пасков в Катедрата имаше и развито фитохимично направление. Извършваше се изолиране, идентифициране и изследване механизма на действие на препарати от растителен произход. Освен нивалина, друг такъв препарат е цититонум, който намира приложение като лекарство за отказване от тютюнопушенето. Информация за многобройните научни приноси на проф. Пасков, неговата преподавателска и многогранна научноизследователска дейност, неговата роля като ръководител на аспиранти и в израстването на плеяда учени фармаколози може да се намери в обстойната статия на проф. Влахов, публикувана в БЪЛГАРСКИ МЕДИЦИНСКИ ЖУРНАЛ, бр. 1, 2019 г.

За нас, химиците, които започвахме професионалния си път под

ръководството на ст. н.с. Атанас Йовчев в новосъздадената синтетична лаборатория, творческата атмосфера на Катедрата по фармакология, поддържана от проф. Пасков, семинарите и научните дискусии ни помогнаха да формираме траен вкус към медицинската химия и към търсенето на нови биологично активни средства. Тези три години дадохме насока и на моето професионално развитие - от Катедрата по фармакология, през аспирантура, хабилитиране, 20 години изследователска работа в Института по молекулярна биология на БАН и две десетилетия в Научния институт към Раковия мемориален център на името на Слоун и Кетъринг в Ню Йорк.

Казват, че човек оставя след себе си това, което е създал. А професор Пасков остави много - име на ценен практикуващ лекар; уважаван преподавател; многогранна научноизследователска дейност; препарати за лекарската практика, някои от които, като нивалин, с признание извън страната; ментор на плеяда от академично реализирани фармаколози и ИМЕ НА ГОЛЯМ И ДОСТОЕН БЪЛГАРСКИ УЧЕН.

Мария Спасова
7 март 2020 г., София

Наследството от проф. д-р Димитър Пасков

Проф. д-р Димитър Пасков е най-достойният продължител на делото на проф. П. Николов. Като млад лекар, той участва в двете фази на Отечествената война (1944-1945 г.). После е научен сътрудник в БАН, а след това ръководител на Катедрата по фармакология при Медицински факултет - София (1962-1977 г.). След 1977-а ръководи научноизследователска група в Химикофармацевтичния комбинат - София. Проф. Д. Пасков специализира в Ленинград (днес Санкт Петербург) под ръководството на световноизвестния руски фармаколог акад. С.В. Аничков. Въвежда голям брой експериментални методи у нас, създава просперираща научна школа от български фармаколози. Ръководи повече от 12 аспиранти, успешно защитили кандидатски дисертации.

Той обогатява страната ни с голям брой оригинални лекарства:

- Nivolin - изолиран от вида *Galanthus nivalis* var. *gracilis*
- Dibazol

- Pymadin
- Tobex
- Nivolin P
- INHA - 17
- Depreton
- Verbascan
- Aminton
- Dimex и др.

Изследва лечебната активност на редица растителни видове:

- *Verbascum nobile* et *pseudonobile*
- *Reseda luteola*
- *Betula alba*
- *Leonurus cardiaca*
- *Calendula officinalis*.

С оригиналните си фармакологични изследвания върху галантамина проф. д-р Пасков прославя името на България сред фармаколозите и лекарите на Европа. Неговата монография „Нивалин“ е преведена и издадена в Италия.

Съвместно с проф. д-р Пейчев разработват учебник по фармакология за студенти медици, претърпял няколко издания.

Повече от сега използваните лекарства са изследвани и въведени главно през последните 100 години:

- Прокаин - (Айхорн)
- Хепарин - (Маклийн)

- Инсулин - (Бантинг и Бест)
- Сулфонамиди - (Домак)
- Салицилова киселина - (Леман)
- Бета-блокери (Блек и Пауел)
- H₂-блокери (Блек)
- Галантамин (Пасков)
Нивалин - вълшебното лекарство на проф. Д. Пасков

През 50-те години на миналия век в света избухва пандемия от детски паралич. Болестта е страшна и в нашата страна. Тя оставя на планетата хиляди инвалиди за цял живот, а други не успяват да се борят със заболяването и угасват. Все по това време, когато медицината е била безпомощна, се появява вълшебното лекарство - нивалин, създадено от българин. То помага на болните в много страни.

Малка България има своя голям проф. д-р Димитър Пасков, който изпълни и преизпълни мисията си. На 24.04.1986 г. проф. д-р Пасков напуска този свят. Хиляди признателни хора го изпращат с море от кокичета - малкото нежно цвете, чиято неподозирана сила лечителят открива за света.

Д-р Гергана Начкова

Ползвана автори:
проф. д-р Витан Влахов - почетен председател на Българското дружество по фармакология, токсикология и клинична фармакология
БНТ
Здравка Попова

ГОРЕЩА ТЕЛЕФОННА ЛИНИЯ за консултации с лекари в почивните дни
Във връзка с усложнената епидемиологична обстановка Община Пещера открива **ГОРЕЩА ТЕЛЕФОННА ЛИНИЯ**. На тел. 0897 870 318 възрастни хора могат да получават сведения и консултации за опасността от заразяване с COVID-19. За непълнолетните жители на Пещера ще работи тел. 0893 532 067. Общопрактикуващ лекар и педиатър ще дават напътствия и указания на нуждаещите се през почивните дни от 8.00 до 18.00 часа.

ТАЛОН

ЗА БЕЗПЛАТНА ГРАЖДАНСКА ОБЯВА

Име, фамилия .....
Адрес .....
Текст .....

Попълнете и изпратете /или донесете/ талона в редакцията на вестник „Родопска искра“ на адрес:
Пещера, ул. „Дойранска епопея“ 17.
Телефон: 0895 509 089

За достоверността на обявата отговорност носи лично подателят.

Разказът на една майка от Пещера...

Ето един случай и от Пещера - градът, в който проф. д-р Пасков е израснал, учил и работил.

Било през лятото на 1959-а. Както сега, и тогава се правели имунизации на малките деца. Бич за она-ва време бил детският паралич. На 10 000 пациенти един можело да получи остра реакция на организма от ваксината, но за нещастие това се случило на нейното дете (Дялкинова). То било на 1 г. и 9 месеца. Вдигнало 40 градуса температура. След като не могли с обичайните средства и методи да я снижат, родителите се обърнали към детския лекар. Поставената диагноза била менингит. Правят пункция в гръбначния стълб на детето, но състоянието се влошава. Изплашените до смърт родители заминали за Пловдив. В болницата ги настанили в самостоятелна стая с предположение за менингит. Започнали лечението. Майчиният инстинкт обаче подсказвал, че това е детски паралич. Малкият не можел да вдигне нито ръчички, нито крачета. Търсят друг

лекар педиатър, работил по-рано в Пещера, а сега вече и в Пловдив. Диагнозата потвърждава опасенията на майката. Местят ги в друго отделение и започват лечение за детски паралич. Но резултатите са незадоволителни. Съществува опасност детето да остане инвалид. Тогава останала една-единствена надежда - професор Пасков. Намират го и той се отзовава веднага, като поема случая. За него диагнозата била ясна още с първия преглед. Започнали се оживени спорове с лекуващия екип за дозата на нивалин, която трябвало да се използва за лечение. Отношението на проф. Пасков към екипа на отделението и тяхното към него били коренно различни. Те го обвинявали, че в своите публикации посочвал една доза, а сега, в този случай - друга. Внимателно, убедително, без повишаване на тон, той успял да укроти страстите и да докаже, че случаят и моментът налагат друга доза - максимална. Разбира се, със съгласието на родителите, защото имало

и риск. Лечението започнало с близка до максималната доза и продължило 45 дни. Проф. Пасков поддържал непрекъсната връзка. Майката останала учудена, когато пътувайки от София до Пловдив, той идва да провери докъде е стигнало лечението. Подобрението вече било видимо. Малкият вдигал ръчички и пристъпял. Радостта на професора и родителите била голяма. Той дал указания на майката сама да прави масажи на цялото тяло на детето, защото тези, които му правили не били най-подходящите. И тя горката упорито и системно спазвала ценните указания. От болницата заминали за санаториума в Момин проход за продължаване на лечението с минерална вода и всички видове процедури. Тук, за щастие, срещат една лекарка, преминала през ада на това заболяване, която дава всичко от себе си за точното и стриктно изпълнение на лечението, назначено от професора. Битката с болестта продължила около 6 месеца. Малкият вече започнал да

си играе, майката сияела от радост. Тя никога няма да забрави онзи момент, когато без родителска присъга обичайният лекар пристига в Момин проход, за да се убеди, че състоянието вече е добро. Денят бил студен, мразовит. Газейки дълбокия сняг, докторът идва. Радостта му е голяма, защото малкият човек вече ходи стабилно и в организираното състезание с топка, той вкарва гол.

Детето оздравява, болестта е оставила едва забележими следи. Емоционалната връзка между благодарните родители и професора продължава. Те никога не го забравят и по различни поводи му се обаждат, за да го поздравят. Обичта, уважението и възхищението към него остават дълбоко скътани в сърцата им. Малкият става голям и хубав мъж, вече баща на деца, но той и неговите родители винаги ще помнят професор Пасков като голям специалист и човек, вложил огромен, непосилен труд и ентузиазъм за създаването и приложението на нивалина. Здравка Попова

Спомен за проф. Д. Пасков

Той беше скромен труженник в областта на медицината и фармакологията. Стана известен с откритието си за лечебната роля на луковичите на кокичето, или с лекарството си, наречено нивалин, което лекуваше пораженията от детски паралич и някои поражения на двигателната и нервната система.

Спомням си с каква радост Митко Пасков ми разказваше наскоро след разгласата за лечебната роля на нивалина, как бил поканен на гости в дома на богат сириец. Синът му

прекарал детски паралич, който парализирал крайниците му. Бащата научил за българското лекарство, доставил си необходимата доза и за голямо щастие на семейството му, момчето проходило. Тогава той поканил д-р Пасков на гости в Сирия, настанил го в луксозен хотел, поел цялата му издръжка и сам, с колата си го разходил из красивата тогава страна, като му показал всички нейни забележителности.

Акад. Веселин Хаджиниколов

Издава: Община Пещера; 4550 Пещера; ул. "Дойранска Епопея" 17;
Телефон: 0895 509 089; e-mail: rodopska_iskra@dir.bg;
Редактор: Димитър Насков;
Печат: "Щит Террос", гр. Септември, 0878 70 43 70

ски. Тогава имахме друг голям брат и не можеше никой да бъде пред Съветския съюз. Особено малка България. Поискана е справка от нашето държавно ръководство от съветските учени Машковски и Аничков, които работят в тази област и са известни като най-компетентните. Отговорът е: „Екстрактът е действително наш, но препарат в Съветския съюз нямаме. Нивалинът е създаден в България от проф. Пасков.“ Тази обидна игра продължава дори след смъртта му. До пенсионирането си през 1977 г. той е най-голям познавач на българските лечебни растения, водещ изследовател и блестящ експериментатор. Лекарствените средства, които разработва са от растителен произход. Едно от най-известните е нивалинът, а общо са към 20.

Когато се натрупа достатъчно материал, трябваше да се обобща и публикува. Бях посетена от екип на БНТ начело с Ралица Димитрова. Дадох им много от снимковия материал, разведохме ги из района, а те обещаха, че като направят филма, ще се обадят, ще държим връзка. Е, направиха „Кокиче в блатото“, но никъде за Пещера не се споменава. До този момент бях сама в моята идея

да направя нещо полезно и добро за моя град Пещера. По време на мандата на г-н Петърнейчев бе откупена бронзовата отливка на главата на проф. Пасков, а по време на мандата на г-н Зайчев бе отпечатана, представена и публикувана малка книжка - „Професор Пасков - един голям и славен български учен“. След много перипетии и обсъждания, творбата на Благой Илиев вече е в Общината на подходящо място. Напоследък имах шанса да открия една личност от Пещера, работила три години в химическия екип на нашия учен - Мария Иванчева Спасова, а чрез нея - писмен документ от проф. д-р Витан Влахов - негов студент, който заедно с други сътрудници от школата на професора успяват да защитят под негово ръководство впечатляващ брой дисертационни трудове. Впоследствие те се утвърждават като водещи учени в България в областта на фармакологията. Те са така да се каже школата на проф. Пасков.

При новото общинско ръководство на г-н Младенов продължават опитите за естетическо и професионално оформяне на нашата научна емблема - професор Димитър Пасков.

Здравка Попова

20 години по пътя на истината ПРОФЕСОР ПАСКОВ /1914-1986/

Бе 2000 година. Човечеството навлизаше в третото си хилядолетие. Еуфория бе завладяла хората. Избуяха какви ли не идеи, като: кой е най-големият мислител на последното столетие, най-голямото научно-техническо, музикално, художествено произведение и т.н. И ние в Пещера се поддадохме на всеобщото настроение и решихме чрез радио „Витатон“ и общинското радио да попитаме коя личност от нашия град заслужава да бъде личност на столетието. Слушателите ни реагираха положително, обаждаха се, когато ме срещаха, споделяха каквото знаят, каквото са изживели или чували. Личността, която получи одобрението на нашите съграждани бе проф. Димитър Пасков. Но кой е той? Как се пише, когато пред теб стоят само празните бели листове и химикал?! Не разполагах с никакви технически средства или писмени документи. На какво разчитах,

на какво се надявах? На ентузиазма ли? Имах само една снимка, оставена ми от моя баща (негов приятел), на която се виждаха млади хора, отишли на излет в курорта Св. Константин край Пещера. Баща ми бе запазил една изрезка от списание, публикувало посмъртно две статии, с които се отбелязва паметта на големия учен - „Научно издание“ на Шпенглер - Берлин, Хайделберг, Ню Йорк, Токио. Светът не го забравя и не го огорчи нито веднъж. Нека кажем тази истина за помен на мъртвия и за пречистване на живите. А той живя забележимо за страната си и за останалия свят. Наше задължение сега е да знаем какво е направил и да пазим чиста паметта му. Събирането на информация е най-важният проблем. Естествено, тръгва се от семейството.

През 1925 година, прогонени от гръцките власти с насилие и жестокости, българите, живеещи там, напускат родните земи. Паскови заедно с четири-пет си деца се преселват в Пещера. Димитър Пасков е роден на 18.10.1914 г. в Горно Броди - Сярска околия. Главният проблем,

като на всички преселници, е оцеляването. Семейството живее под наем и се издържа с тютюнопроизводство и зидарство. Малкият Димитър тръгва на училище по-късно от своите връстници. Трябвало е да ги догонва и достига в учебния материал, но скоро става ясно, че не само ги достига, но и взема две години в една. Първият по-голям успех в събирането на информация бе срещата ми с Румен Пасков - негов син от първия му брак. Видяхме се няколко пъти, даде ми ценна информация и снимков материал. Следващата добра находка бе сестрата на учения - Величка Дизова, живееща тогава в Пловдив. Тя беше учителка по руски език в гимназията в Пещера. Много ми даде срещата с Благой Илиев - скулптор, който прави бронзова отливка на главата на Пасков и участва в художествена изложба с нея. Естествено, посетих библиотеките в Пазарджик, Пловдив, София. Успях да откроя неговата монография „Нивалин - фармакология и клинично приложение“ - 1959 г., преведена в Италия. Там той пише, че сам, в продължение на година

и половина, изследва влиянието на нивалина върху различни органи и системи на различния организъм. А в един неадресиран документ - приложение, пак обяснява, че е вложил „огромен, непосилен труд и ентузиазъм, воден от мисълта да се създаде на нашата медицинска практика колкото се може по-пълно изследван препарат“. В Пещера и Пещерска околия, където работи след дипломирането си (1934-1940 г.), е уважаван и тачен. Особено впечатление ми направи с. Бяга, където го почитат като икона. Разказите за откривателя на чудодейната сила на кокичето са многобройни и не могат да се цитират всички. Но аз публикувах само един от Пещера, който е много емоционален и идентичен с другите. По това време вече идват известия за успеха на лекарството нивалин от различни страни - Израел, ГДР, от самата наша страна и от много други. Но големият успех, както и голямото нещастие, е и изпитание за една нация. Започна настървена кампания срещу Пасков за това чий е приоритетът - наш, български или съвет-